

[Frode Jakobsen.]

grøderne, hytterne, landsbyerne. Det er dér, man skal demonstrere sin vilje til fred.

Men det var rigtigt at vise tilbageholdenhed, rigtigt for os at vise tålmodighed, til trods for nordmandens bitre, bidende ord, at mennesket tåler så inderligt vel den uret, der ikke rammer ham selv. Forhandlingerne skulle have en chance. Det var rimeligt gennem månedér med en afventende holdning, for den amerikanske præsident var begyndt at føre en anden tale, og det er ikke nogen let sag at ændre et lands politik, når det samtidig betyder en indrømmelse af, at den krig, som har kostet millioner af menneskers liv, og som har fået USA selv til at ryste, var ingen verdens nytte til, at de uhyre menneskelige lidelser alt sammen var omsonst. Det var svært; derfor ventede man i USA, i Danmark, men man ventede forgæves, der skete ingenting.

Det var rimeligt også at afvente den nye præsident. Vi troede, at han havde en chance, ikke fordi vi troede, at han var mere liberal, men fordi han ikke havde den samme skyld i den krig, ikke det samme ansvar. Derfor skulle det have været så meget lettere for ham at sige stop. Der er gået 9 måneder, siden han kom til. Han har ikke brugt den chance. Hans sidste erklæring lyder ifølge Politiken af den 3. oktober:

„Jeg agter ikke at blive den første amerikanske præsident, der skal stå i spidsen for et amerikansk nederlag.“

Man kan ikke lade være med at komme til at tænke på Nietzsches ord — en mand, som hører til de mest misforståede — men som sagde, at det er en ulykke for et folk at tabe en krig, men det er en større ulykke for et folk at vinde en krig. For hvad kan de ord i Nixons mund om, at han ikke vil være den første præsident til at konstatere et amerikansk nederlag, betyde andet, end at Amerika med al sin overmagt vil kæmpe til den bitre ende? Han strøede om sig med løfter om tilbagetrækning. Jeg tror, at det blev 35.000 af de 550.000 mand.

Der er mange, som har ventet i USA, i Danmark. Der kommer en dag, hvor man ikke kan blive ved med at vente. For hvad sker der, mens vi venter? Folk går hen og tror, at kampen er stilnet af. Verdens samvittighed var ved at vågne, den er ved at slumre ind igen. Og hvad sker der mere:

at mennesker bliver dræbt i tusindvis, og til hvad nytte? Det er slået fast for lang tid siden fra næsten alle sider, også fra dansk side så tidligt som i 1965 af den daværende danske statsminister, hr. J. O. Krag, at der ikke er nogen militær løsning i Vietnam; at der bare er en politisk løsning — og den politiske løsning bliver ikke en snus bedre ved, at man venter. Den bliver bare betalt med så mange, mange flere menneskers blod. Det betyder bare, at hadet vokser, hadet mellem de farvede og os, der kalder os hvide. For enhver farvet i hele verden føler, og enhver hvid, der kan tænke, ved, at tabet af en amerikaner regnes langt, langt højere end tabet af en gul. Og i vor egen verden? Vi har talt så meget om sammenhold for at sikre frihed mod diktatur, for at vi skulle stå sammen om at hjælpe de sultende folk. Der er ingenting, som har fået det sammenhold, vestens sammenhold, til at smuldre som amerikanernes krig i Vietnam. Derfor er det et besynderligt bevis på politisk uforstand, når det i reglen er de samme personer, som taler højest om dette sammenhold, som samtidig forsvarer det vand, som får sammenholdet til at smuldre.

Der kommer en dag, hvor man ikke kan blive ved med at vente. I Amerika mener oppositionen, at den dag er kommet. Den krig, som blev kaldt Johnsons krig, kaldes i dag Nixons krig. Mødrene havde glædet sig til at få sønnerne hjem, men krigen går videre, stort set uforandret. Mennesker bliver dræbt. Derfor vokser protesterne i USA nu i disse dage som aldrig før, og altid i de kredse, som vi hele tiden har følt var dem, som stod os nærmest i Amerika. I dag dominerer kravet om standstill af krigen endnu i dette år lederskabet, hele lederskabet i det demokratiske parti — alle de tre, som kaldes mulige præsidentkandidater for 1972 — kræver det. I dag er der i præsidentens eget parti en stærkt voksende utålmodig opposition. I dag mødes universiteter og studenter, der for et par år siden bekæmpede hinanden blodigt på grund af studenternes protest, i enig protest. I dag siger den sidste gallupundersøgelse, at 60 pct. af alle amerikanere anser den krig for forfejlet fra først til sidst. Det gamle argument er der endnu, selv om der er færre og færre, der tror på det: hvis vi, amerikanerne, svigter i Vietnam, så vil troen på